

Komisijos sprendimo santrauka**2021 m. balandžio 28 d.****Sprendimo byloje pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį santrauka****(Byla AT.40346 – SSA obligacijos)**

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 2871)

(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)**(Tekstas svarbus EEE)**

(2021/C 418/11)

2021 m. balandžio 28 d. Komisija priėmė sprendimą byloje pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 101 straipsnį ir Europos ekonominės erdvės susitarimo (toliau – EEE susitarimas) 53 straipsnį. Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 ⁽¹⁾ 30 straipsnio nuostatas Komisija skelbia šalių pavadinimus ir pagrindinį sprendimo turinį, įskaitant visas paskirtas baudas, atsižvelgdama į teisėtą įmonių interesą saugoti savo verslo paslaptis. Nekonfidenciali sprendimo versija skelbiama Konkurencijos generalinio direktorato svetainėje šiuo adresu:

<http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/>

1. ĮVADAS

(1) Sprendimo adresatai dalyvavo darant vieną tęstinį Sutarties 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą. Pažeidimo objektas – konkurencijos apribojimas ir (arba) iškraipymas viršvalstybinių, valstybinių ir agentūrų emitentų JAV doleriais išleistų obligacijų (toliau – USD SSA obligacijos) sektoriuje.

(2) SSA obligacijos yra bendroji kategorija, kurią nesant centrinės biržos sudaro įvairios ne biržos obligacijos:

- viršvalstybinės obligacijos, kurias išleidžia viršvalstybinės institucijos, turinčios tarpvalstybinių įgaliojimų, kaip antai Europos investicijų bankas (EIB) arba Amerikos valstybių plėtros bankas (IADB);
- užsienio valstybių obligacijos, kurias išleidžia centrinės valdžios institucijos pagal teisės aktus, kurie nėra vidaus teisės aktai, ir (arba) valiutomis, kurios nėra valstybės vidaus valiuta;
- agentūrų (subvalstybinių emitentų) obligacijos, kurias išleidžia žemesnio nei nacionalinės centrinės vyriausybės lygio, kaip antai provincijos, regiono ar vietos (pavyzdžiui, Vokietijos žemių arba Kanados provincijų) valdžios sektoriaus ar su valdžios sektoriumi susiję subjektai arba tokios įstaigos kaip vyriausybės valdomi bankai, infrastruktūros plėtros įstaigos, eksporto finansuotojai arba socialinės apsaugos įstaigos, kuriems paprastai suteikiamos netiesioginės ar tiesioginės valstybės garantijos.

Veiksmai, dėl kurių buvo priimtas šis sprendimas, yra susiję su visų trijų rūšių obligacijomis.

(3) SSA obligacijos paprastai išleidžiamos pirminėje rinkoje sindikuotuoju būdu. Tačiau šiame sprendime aprašyti veiksmai susiję ne su pirmine rinka, o su paskesne prekyba USD SSA obligacijų antrinėje rinkoje.

(4) Sprendimas skirtas šiems subjektams (toliau – adresatai):

- „Bank of America Corporation“ ir „Merrill Lynch International“ (toliau kartu – BAML);

⁽¹⁾ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 2002 m. gruodžio 16 d. dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose (OL L 1, 2003 1 4, p. 1), iš dalies pakeistas Tarybos reglamentu (EB) Nr. 411/2004 (OL L 68, 2004 3 6, p. 1).

- „Crédit Agricole SA“ ir „Crédit Agricole Corporate and Investment Bank“ (toliau kartu – „Crédit Agricole“);
- „Credit Suisse Group AG“ ir „Credit Suisse Securities (Europe) Limited“ (toliau kartu – „Credit Suisse“) ir
- „Deutsche Bank AG“, „DB Group Services (UK) Limited“ ir „Deutsche Securities Inc.“ (toliau kartu – „Deutsche Bank“).

2. BYLOS APRAŠYMAS

2.1. Procedūra

- (5) Byla pradėta remiantis 2015 m. rugpjūčio 4 d. „Deutsche Bank“ prašymu atleisti nuo baudų. Jokia kita šalis neprašė atleisti nuo baudų ar jas sumažinti. 2015 m. gruodžio 4 d. ir 2016 m. rugsėjo 6 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 18 straipsnio 2 dalį Europos Komisija (toliau – Komisija) išsiuntė BAML, „Crédit Agricole“, „Credit Suisse“ ir kitoms įmonėms prašymus pateikti informacijos ir 2016 m. lapkričio 21–24 d. BAML ir „Crédit Agricole“ patalpose atliko patikrinimus, apie kuriuos buvo pranešta.
- (6) 2018 m. gruodžio 20 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį Komisija pradėjo procedūrą prieš BAML, „Crédit Agricole“, „Credit Suisse“ ir „Deutsche Bank“ ir 2018 m. gruodžio 21 d. paskelbė šiems keturiems bankams skirtą prieštaravimo pareiškimą. Vėliau šalims buvo suteikta galimybė susipažinti su Komisijos bylos medžiaga.
- (7) Visi prieštaravimo pareiškimo adresatai Komisijai raštu pateikė savo nuomones dėl jiems pareiktų prieštaravimų. Jie taip pat išdėstė savo nuomones per žodinį bylos nagrinėjimą, kuris vyko Briuselyje 2019 m. liepos 10–11 d.
- (8) 2020 m. lapkričio 6 d. Komisija nusiuntė visoms šalims laišką, kuriame pateikė papildomos informacijos apie baudų apskaičiavimo metodiką, skirdama ypatingą dėmesį pardavimų vertės pakaitinio kintamojo apskaičiavimui. Viena iš šalių į tą laišką atsakė 2020 m. gruodžio 4 d., o kitos trys šalys pateikė pastabas 2021 m. sausio 8 d.
- (9) 2021 m. balandžio 26 d. pasikonsultuota su Konkurenciją ribojančios veiklos ir dominuojančių padėčių patariamuoju komitetu ir jis pateikė palankią nuomonę. Bylas nagrinėjantis pareigūnas savo galutinę ataskaitą pateikė 2021 m. balandžio 27 d. ir 2021 m. balandžio 28 d. Komisija priėmė sprendimą.

2.2. Veiksmų aprašymas

- (10) Veiksmai buvo susiję su prekyba USD SSA obligacijomis antrinėje rinkoje. Jais buvo padarytas tiesioginis poveikis atitinkamų prekybotojų ir konkrečių sandorio šalių derybų rezultatams ir apskritai prekybos sąlygoms USD SSA obligacijų rinkoje, kiek prekybotojų strategijos buvo skirtos ne konkretiems klientams, o visai rinkai.
- (11) Dėl tam tikrų darbuotojų veiksmų BAML, „Crédit Agricole“, „Credit Suisse“ ir „Deutsche Bank“ keitėsi neskelbtina komercinė informacija, kurią naudodami jie galėjo derinti savo veiksmus ir taip, siekdami bendro tikslo gauti daugiau prekybos pajamų, įgyti pranašumą klientų ir konkuruojančių prekybotojų atžvilgiu prekiaujant USD SSA obligacijomis antrinėje rinkoje.
- (12) Analizės tikslais kartelio veiksmus galima suskirstyti į šias kategorijas:
 - 1) konkrečioms sandorio šalims nustatomų kainų derinimas: šalys susitarė dėl pirkimo ir (arba) pardavimo kainų, siūlomų konkretiems klientams, kai jos tiesiogiai konkuravo (arba galėjo konkuruoti) viena su kita dėl prekybos sandorių;
 - 2) rinkoje apskritai rodomų kainų derinimas: šalys susitarė dėl kainų, kurias rodys rinkoje už konkrečias obligacijas (įskaitant klientus, maklerius ir konkuruojančius prekybotojus) apskritai tam tikru momentu maklerių ekranuose arba atsakant į gaunamas klientų užklausas;

- 3) keitimasis dabartine ar būsima neskelbtina komercine informacija apie prekybos veiklą ir prekybos srautus antrinėje rinkoje: šalys laisvai aptarė iš kiekvieno banko vidaus šaltinių gautą informaciją apie konkrečių klientų tikralaikės strategijas ir veiksmus, būsimus srautus ir sindikavimą viršijant tai, kas būtina teisėtoms deryboms dėl konkrečių prekybos USD SSA obligacijomis sandorių;
 - 4) keitimasis prekybos ir kainų nustatymo strategijomis, jų patvirtinimas ir suderinimas: šalys atskleidė pastarojo meto konkrečių obligacijų kainas arba joms taikomas kainų nustatymo strategijas ir kainų skirtumų ar kainų išpirkimo terminus per visą prekybos dieną ir taip suteikė viena kitai galimybę pritaikyti ir derinti savo strategijas ir viena kitą apsaugoti ir
 - 5) prekybos veiklos derinimas: šalys susitarė nesiūlyti pirkimo ar pardavimo kainų arba pašalinti (arba panaikinti) pirkimo ar pardavimo pasiūlymą iš rinkos (paprastai iš maklerio ekrano), kai jie galėtų konkuruoti vienas su kitu arba kitaip kliudyti vienas kitam, tam tikram laikui, per kurį kitas prekiautojas paskelbia poziciją arba vykdo prekybos veiklą. Jos taip pat susitarė tarpusavyje pasidalyti prekybos sandoriais ir sujungti ar sumažinti savo atitinkamas pozicijas, kad atitiktų konkretaus kliento poreikius (kuriuos jos tarpusavyje atskleidė).
- (13) Analizės tikslais aprašyti įvairių kategorijų veiksmai buvo tarpusavyje susiję ir neretai iš dalies sutapo. Pavyzdžiui, derinant kainas ar prekybos veiklą buvo neišvengiamai keičiamasi konkrečia informacija apie atitinkamų kainų nustatymą arba su prekyba susijusius ketinimus. Bent vienas kiekvienos šalies prekiautojas dalyvavo kai kurių ar visų šių kategorijų veiksmuose per visą kartelio veiklos laikotarpį nuo 2010 m. sausio 19 d. iki 2015 m. kovo 24 d.
- (14) Slaptai sutarta veikla buvo vykdoma bendraujant nuolatinėse daugiašalėse pokalbių svetainėse, kartu palaikant dažnus dvišalius ryšius (ir vėliau, apribojus šalių naudojimąsi daugiašalėmis pokalbių svetainėmis, toki bendravimą pakeitus dvišaliais ryšiais).

2.3. Kiekvienos šalies dalyvavimas vykdamas veiksmus

- (15) Per visą pažeidimo trukmės laikotarpį kiekviena šalis dalyvavo darant pažeidimą per šiuos laikotarpius:
- BAML iš pradžių dalyvavo nuo 2010 m. sausio 19 d. iki 2012 m. spalio 23 d. ir po to vėl nuo 2014 m. liepos 22 d. iki 2015 m. sausio 27 d.;
- „Crédit Agricole“ dalyvavo nuo 2013 m. sausio 10 d. iki 2015 m. kovo 24 d.;
- „Credit Suisse“ dalyvavo nuo 2010 m. birželio 21 d. iki 2015 m. kovo 24 d.;
- „Deutsche Bank“ dalyvavo nuo 2010 m. sausio 19 d. iki 2014 m. kovo 28 d.
- (16) Sprendime nustatyta, kad BAML, „Crédit Agricole“, „Credit Suisse“ ir „Deutsche Bank“ dalyvavo darant vieną tęstinį Sutarties 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą. Iš faktinių bylos aplinkybių, pavyzdžiui, nagrinėjamojo produkto, veiksmų mechanizmo, dalyvaujančių įmonių, ryšių būdo, ketinimo prisidėti prie bendro plano siekiant pasididinti pajamas, prekiautojų žinojimo apie tarpusavio ryšius ir tęstinio pažeidimo pobūdžio, matyti, kad slaptai sutarti šalių ryšiai buvo tarpusavyje susiję, pagal pobūdį vieni kitus papildė ir jais buvo siekiama vieno tikslo.

2.4. Geografinis mastas

- (17) Geografinis pažeidimo mastas aprėpė bent visą EEE.

2.5. Taisomosios priemonės

- (18) Sprendime taikomos 2006 m. Baudų apskaičiavimo gairės⁽²⁾. Sprendimu baudos skiriamos 4 punkte išvardytoms įmonėms BAML, „Crédit Agricole“ ir „Credit Suisse“.

⁽²⁾ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairės (OL C 210, 2006 9 1, p. 2).

2.5.1. Bazinis baudos dydis

- (19) Atitinkamoms įmonėms skirtingos baudos bazinis dydis nustatomas remiantis pardavimų verte, kartelio veiklos trukme bei geografiniu mastu ir tuo, kad su kainų derinimu susijęs pažeidimas pagal savo pobūdį yra vienas iš žalingiausių konkurencijos ribojimų būdų.
- (20) Tokiais finansiniais produktais, kaip USD SSA obligacijos, nėra prekiaujama įprastu būdu, nes jas perka ir parduoda prekiautojai, o pajamos gaunamos iš kiekvienos obligacijos, kurią prekiautojai įsigyja ir po to parduoda, pirkimo ir pardavimo kainų skirtumo. Todėl šiuo atveju tikslinga apskaičiuoti pardavimų vertės pakaitinį kintamąjį, kuriuo remiantis galima nustatyti bazinį baudų dydį.
- (21) Finansų sektoriaus kartelių bylose Komisija nuosekliai laikosi praktikos nenustatyti pardavimų vertės pakaitinio kintamojo pagal „grynąsias veiklos pajamas“ arba „grynąjį pelną iš finansinių operacijų“. Šie metodai atspindi prekybos pelną užskaičius prekybos nuostolius (kurie gali labai skirtis tarp įmonių ir nebūtinai yra proporcingi prekybos apimčiai ir vertėms) ir yra panašūs į prekybos veiklos pelno įvertinimą, taigi nėra tinkamas pardavimų vertės pakaitinis kintamasis pagal Baudų apskaičiavimo gaires. Vietoj to šiuo atveju siekiant nustatyti konkretų pardavimų vertės pakaitinį kintamąjį būtų tikslinga naudoti USD SSA obligacijų, kuriomis per savo dalyvavimo kartelyje laikotarpį prekiaavo šalys, tariamąją apimtį ir vertę.
- (22) Paprastai Komisija remsis paskutinių visų įmonės dalyvavimo metų pardavimo rezultatais. Tačiau, atsižvelgiant į įvairių USD SSA obligacijų rinkos dydį, didelį kintamumą per pažeidimo laikotarpį ir skirtingus laikotarpius, per kuriuos dalyvavo skirtingi adresatai, Komisija mano, kad metinį pardavimų pakaitinį kintamąjį reikėtų pagrįsti pardavimų, kuriuos įmonės faktiškai vykdė per jų dalyvavimo darant pažeidimą mėnesius, verte.
- (23) Tokios metinės tariamosios prekybos sumos parodo ekonominę pažeidimo svarbą ir santykinę kiekvienos įmonės svorį padarant pažeidimą, neatsižvelgiant į kiekvienos iš jų dalyvavimo laikotarpį, tačiau jomis remiantis gali būti nustatytos neproporcingos baudos, jeigu nebūtų atsižvelgta į finansų sektoriaus ir konkrečiai USD SSA obligacijų sektoriaus ypatumus. Kadangi USD SSA obligacijų sandorių pajamas antrinėje rinkoje sudaro kiekvienos obligacijos pirkimo ir pardavimo kainų skirtumas, angliškai vadinamas *bid-ask spread*, Komisija sumažina pirmiau nurodytas metines tariamąsias USD SSA obligacijų, kuriomis buvo prekiaujama antrinėje rinkoje, sumas joms taikydama taikytinai pirkimo ir pardavimo kainų skirtumais pagrįstą koeficientą.
- (24) Komisija mano, kad tikslinga nustatyti 16 % pardavimų vertės proporciją, į kurią reikia atsižvelgti apskaičiuojant bazinį baudos dydį, o apskaičiuojant papildomą sumą taikytinas 16 % pardavimų vertės pakaitinis kintamasis.

2.5.2. Bazinio baudos dydžio patikslinimas – atsakomybę sunkinančios ar lengvinančios aplinkybės

- (25) Atsakomybę sunkinančių ar lengvinančių aplinkybių nėra.

2.5.3. Konkreti atgrasomąjį poveikį užtikrinanti suma

- (26) Nustatydamą baudų sumą Komisija skiria ypatingą dėmesį poreikiui užtikrinti, kad baudos turėtų pakankamą atgrasomąjį poveikį, ir gali savo nuožiūra taikyti atgrasomąjį poveikį užtikrinantį koeficientą, su sąlyga, kad dėl to nebūtų diskriminuojamos kitos bylos šalys. Visų pirma, Komisija gali padidinti skirtinų baudų dydį įmonėms, kurių apyvarta, gauta iš prekių pardavimo, nesusijusių su pažeidimu, yra itin didelė. Tuo remdamasi ir atsižvelgdama į jų apyvartas paskutiniaisiais finansiniais metais prieš sprendimą, Komisija mano, kad BAML skirtinoms baudoms reikia pritaikyti 1,3 koeficientą, o „Crédit Agricole“ skirtinoms baudoms – 1,2 koeficientą.

2.5.4. 10 % apyvartos ribos taikymas

- (27) Reglamento (EB) Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kiekvienai įmonei už kiekvieną pažeidimą skiriama bauda neturi viršyti 10 % visos jos apyvartos ūkinės veiklos metais,ėjusiais prieš Komisijos sprendimo datą.
- (28) Šiuo atveju nė viena bauda neviršija 10 % visos įmonės apyvartos ūkinės veiklos metais,ėjusiais prieš Komisijos sprendimo datą.

2.5.5. Pranešimo dėl atleidimo nuo baudų ir baudų sumažinimo taikymas

- (29) Komisija mano, kad „Deutsche Bank“ turi teisę būti atleistas nuo visų baudų, kurios priešingu atveju būtų jam skirtos už dalyvavimą padarant pažeidimą, kuris yra šio sprendimo dalykas.

3. IŠVADA

- (30) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį skirtos šios baudos:
- (a) „Deutsche Bank AG“, „DB Group Services (UK) Limited“ ir „Deutsche Securities Inc.“ solidariai privalo sumokėti 0 EUR;
 - (b) „Bank of America Corporation“ ir „Merrill Lynch International“ solidariai privalo sumokėti 12 642 000 EUR;
 - (c) „Crédit Agricole SA“ ir „Crédit Agricole Corporate and Investment Bank“ solidariai privalo sumokėti 3 993 000 EUR;
 - (d) „Credit Suisse Group AG“ ir „Credit Suisse Securities (Europe) Limited“ solidariai privalo sumokėti 11 859 000 EUR.
-